

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni din 25 septembrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, declarat de avocatul Victor Pavlov, în numele inculpatei

*Dabija Elena Grigori, născută la
11 martie 1984 în mun. Chișinău, locuitoare a s.
Măgdăcești, r-nul Criuleni, cetățeană a R. Moldova,
fără antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>28.11.2013 – 25.09.2014,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>14.10.2014 – 21.04.2015,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>02.07.2015 – 17.11.2015</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>14.12.2015 – 17.02.2016,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>15.04.2016 – 05.07.2016.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 25 septembrie 2014, Dabija Elena a fost condamnată în baza art. 186 al. 2 lit. c), d) Cod penal la 1 ani și 6 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 1 an.

2. Instanța de fond a constatat că la 03 septembrie 2013, inculpata Dabija E., în timpul zilei, cu scopul de a sustrage bunurile altei persoane, a pătruns în salonul autoturismului de modelul "Mazda 323", parcat în apropierea casei ei din s. Măgdăcești, r-nul Criuleni, de unde pe ascuns, din torpedou, a sustras 12.000 lei MD și 1.200 euro, care conform ratei oficiale de schimb stabilită de Banca Națională a Moldovei la data comiterii infracțiunii constituiau 20.317,32 lei și care îi aparțineau lui Gheorghiuță A., cauzându-i un prejudiciu considerabil, în cuantum de 32.317,32 lei.

Instanța a reținut că inculpata nu a recunoscut vina și a declarat că partea vătămată, plecând la muncă peste hotare împreună cu concubinul ei Vrancean A., a rugat-o să-i găsească cumpărători pentru tractorul pe care intenționa să-l vândă. Aceștia, revenind acasă la 03 septembrie 2013, au dus tractorul la Nisporeni, lăsând mașinile lor de model BMW-7 la poarta casei ei. Nu a sustras careva bani din aceste mașini, iar automobil de model „Mazda-323”, în acea zi, nici nu s-a aflat la poarta casei ei.

Partea vătămată Gheorghiță A., în cadrul urmăririi penale, a relatat că banii obținuți din vânzarea tractorului, în sumă de 1.200 euro și suma de 16.500 lei i-a pus în torpedoul automobilului de model „Mazda-323”, pe care l-a parcat lângă casa inculpatei. Cheile le-a lăsat lui Vrancean A. Ulterior, amintind-și că nu a luat banii, l-a contactat pe acesta la telefon. Ultimul, verificând automobilul, i-a spus că în torpedou sunt doar 4.500 lei. Discutând cu inculpata la telefon, a aflat că banii sunt la ea, iar a doua zi aceasta i-a restituit 12.000 lei și doar 200 euro, declarându-i că suma de 1.000 euro îi va fi restituită de către Vrancean A.

Martorul Vrancean A. a solicitat să fie date citirii declarațiile depuse în cadrul urmăririi penale, din motiv că le-a uitat. La urmărirea penală, el a indicat că Gheorghiță A. i-a povestit că inculpata a recunoscut că a luat din mașină bani în sumă de 1.200 euro și 12.000 lei, a doua zi restituindu-i doar 200 euro și 12.000 lei, i-a spus că 1000 euro urmează să-i restituie el, deoarece nu participă la întreținerea copilului minor comun.

Instanța a reținut că depozițiile inculpatei nu corespund adevărului, circumstanțelor cauzei și sunt date cu scop de apărare, fiind combătute prin declarațiile părții vătămate Gheorghiță A., martorului Vrancean A. și probele administrate de acuzare.

Potrivit procesului-verbal din 16 septembrie 2013, de la partea vătămată au fost ridicate cele 12.000 lei și 200 euro, care i-au fost sustrași din torpedoul mașinii lui, „Mazda 323”, și ulterior restituiți de Dabija E.

Conform procesului-verbal de cercetare a bancnotelor ridicate de la partea vătămată, cu fototabelul anexat la el, suma de 12.000 lei se compune din bancnote cu nominalul de 50 lei, iar suma de 200 euro se compune din 9 bancnote cu nominalul de 20 euro, și 2 bancnote cu nominalul de 10 euro.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatei în baza art. 186 al. 2 lit. c), d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 4, 5, 6, 7, 75 Cod penal, că inculpata anterior a fost condamnată, având antecedente penale stinse, că se caracterizează pozitiv și are la întreținere un copil minor, concluzionând că corectarea și reeducarea ei este posibilă fără izolare de societate.

3. Avocatul Victor Pavlov a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată.

Apelantul a invocat că instanța și-a fondat concluziile pe declarațiile părții vătămate, ale martorului Vrancean A. și pe procesul-verbal de ridicare a banilor.

Dar, declarațiile părții vătămate de la urmărirea penală au fost date citirii în cadrul procesului de judecată cu încălcarea prevederilor art. 371 Cod de procedură penală, deoarece inculpata nu a participat la confruntări cu această persoană, drept urmare, fiind privată de posibilitatea de a-i formula întrebări, de a înainta cereri și de a face obiecții.

Mai mult, legea prevede o condiție specială pentru darea citirii declarațiilor în ședința de judecată – imposibilitatea absolută de a se prezenta în instanță. Or, din materialele cauzei se constată că această condiție lipsește, deoarece cauza penală a fost transmisă în judecată la 28.11.2013, sentința fiind pronunțată pe 25.09.2014, iar potrivit informației prezentate de procuror, partea vătămată a părăsit țara abia la 17.07.2014, dată până la care au avut loc mai multe ședințe de judecată, la care nu este clar din ce motive a lipsit partea vătămată.

Prin urmare, declarațiile părții vătămate nu puteau fi citite în ședința de judecată, deci proba dată a fost administrată cu încălcări grave de procedură, fapt ce face dubioasă relevanța ei și exclude posibilitatea punerii ei la baza unei sentințe.

În ședința de judecată din 25 septembrie 2014, la solicitarea procurorului, s-au dat citirii declarațiile martorului Vrancean A., depuse în cadrul urmăririi penale, din motiv că martorul nu ține minte ce declarații a făcut.

Art. 371 Cod de procedură penală prevede expres cazurile când pot fi date citire declarațiilor, or, faptul că martorul nu ține minte declarațiile făcute anterior nu se regăsește în norma citată. Mai mult, în cazul dacă se va constata că martorul face declarații false, el poate fi tras la răspundere penală. În ședința de judecată Vrancean A. a încercat să se folosească de dreptul său de a nu face declarații, fiind concubinul inculpatei, dar lui i s-a respins această cerere, fiind obligat să facă declarații (*v.2 f.d. 39, 41*). Circumstanțele expuse impun necesitatea excluderii și acestei probe din lista celor care pot fi puse la baza sentinței.

Totodată, declarațiile acestui martor urmează a fi apreciate critic, acesta fiind în relații ostile cu inculpata, fiind în litigiu privind stabilirea domiciliului copilului lor minor și a încasării pensiei de întreținere.

Potrivit procesului-verbal de ridicare din 16 septembrie 2013, de la Gheorghiuș A. au fost ridicați numai 12.000 lei, în bancnote a câte 50 lei, altceva nu a fost ridicat nimic. În lista participanților, este indicat la cifra 2 - Vrancean A., iar semnătura lui lipsește. Nu este clar de ce a fost inclus dacă nu a participat, sau de ce lipsește menținea că a refuzat să semneze și din ce motiv.

Necâtând la faptul descris, la aceeași dată, ofițerul de urmărire penală E. Bătrîncea, în prezența specialiștilor Gheorghiuș A. și Vrancean A., fără a indica numărul cauzei penale, a examinat 12.000 lei în bancnote cu valoarea nominală de 50 lei în număr de 240, 19 bancnote cu valoarea de 20 euro și 2 bancnote cu valoarea de 10 euro, nefiind clar de ce persoanele date au fost incluse în calitate de specialiști și de unde s-au luat bancnotele de euro, or, potrivit procesului-verbal de ridicare din 16.09.2013, de la Gheorghiuș A. au fost ridicate doar bancnote de lei. Pe lângă aceasta, procesul-verbal de ridicare a banilor este datat cu 16.09.2013, iar procesul-verbal de restituire a acestor bani este datat cu 13.09.2013, nefiind clar cum au ajuns banii restituiți deja la 13.09.2013 să fie examinați de ofițer pe

16.09.2013. Deci, și această probă, administrată cu încălcarea procedurii, nu poate fi admisă drept argument în sensul condamnării inculpatei.

La materialele cauzei lipsesc cu desăvârșire careva înscrisuri care să confirme că automobilul de model „Mazda-323” aparține părții vătămate, că inculpata a pătruns în acest automobil, sau că banii ridicați de la partea vătămată au fost în posesia inculpatei.

3.1. A declarat apel și inculpata, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitată.

Apelanta a indicat că instanța de fond nu s-a expus asupra tuturor circumstanțelor cauzei, și anume că ea, găsind un cumpărător, a primit până la 01 septembrie 2013 avansul pentru tractorul pe care îl procurase anterior cu Vrancean A. Ulterior, acesta împreună cu Gheorghită A. au transportat tractorul cumpărătorului și au primit restul prețului tractorului, în mărime de 1.200 euro, aceștia fiind de fapt bani comuni, ai săi și a lui Vrancean A. Ultimul a abordat asemenea strategie pentru a dobândi banii în sumă de 1.000 euro, pe care ea i-a primit în calitate de avans înainte de întoarcerea lui Vrancean A. de peste hotare.

Banii ridicați de către organul de urmărire penală nu-și găsesc încadrarea în speța respectivă, nefiind ridicate amprente de pe bancnote, de pe ușa automobilului și torpedou.

Instanța a emis o hotărâre ilegală, fără suport juridic, fiind neglijat faptul că partea vătămată s-a adresat la poliție abia la 10 septembrie 2013, în instanța de fond nu s-a prezentat, nu a înaintat acțiune civilă, adică prin comportamentul său demonstrează că nu a avut nicio pierdere, sprijinindu-l pe Vrancean A. să obțină banii pe care ea îi primise în calitate de avans.

Conflictul a apărut din motiv că ea nu a fost de acord ca Vrancean A. să-i împrumute acești bani lui Gheorghită A.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2015, apelurile au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Dabija Elena a fost achitată pe art. 186 al. 2 lit. c), d) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Instanța de apel a conchis, că învinuirea este bazată pe presupuneri, care nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, nefiind prezentate dovezi care să demonstreze incontestabil vinovăția inculpatei.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței.

Recurentul a indicat că vina inculpatei în comiterea infracțiunii imputate este confirmată prin cumulul de probe administrate, descrise în sentință, instanța de apel dându-le o apreciere incorectă.

Soluția instanței de apel contravine prevederilor art. 419 Cod de procedură penală, iar hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 noiembrie 2015, recursul a fost admis, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra

probelor examinate în instanța de fond, și anume:

depozițiile părții vătămate Gheorghită A. de la urmărirea penală, ale martorului Vrancean A., plângerea părții vătămate Gheorghită A. din 10 septembrie 2013, adresată inspectorului-șef de poliție al r-nului Criuleni, procesul-verbal din 16 septembrie 2013, de ridicare de la Gheorghită A. a bancnotelor în lei, în suma de 12.000 lei și 200 euro care au fost sustrași din torpedoul mașinii „Mazda 323”, și care ulterior i-au fost restituiți de Dabija E., procesul-verbal de cercetare a bancnotelor ridicate.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a constatat, că vinovăția inculpatei este dovedită pe deplin prin probele administrate, cercetate și verificate în instanța de apel, și anume: declarațiile părții vătămate Gheorghită A., date în cadrul urmăririi penale, depozițiile martorului Vrancean A., prin care a explicat că nu-și amintește ce s-a întâmplat, solicitând să se dea citire depozițiilor date de către el în cadrul urmăririi penale, plângerea părții vătămate Gheorghită A., adresată la 10 septembrie 2013 inspectorului-șef de poliție al r-nului Criuleni, procesul-verbal de ridicare din 16 septembrie 2013, în procesul căruia de la Gheorghită A. au fost ridicate bancnote în lei, în suma de 12.000 lei și 200 euro, procesul-verbal de cercetare a bancnotelor ridicate de la Gheorghită A., cu foto-tabela anexată la el, prin care s-a stabilit că suma de 12.000 lei se compunea din bancnote cu nominalul de 50 lei, iar suma de 200 euro se compunea din 9 bancnote cu nominalul de 20 euro și 2 bancnote cu nominalul de 10 euro.

Declarațiile părții vătămate Gheorghită A. și ale martorului Vrancean A., coroborează între ele, sunt veridice, coerente și consecvente, care relatează într-o modalitate precisă și fără careva divergențe acțiunile infracționale ale inculpatei, coroborează și cu materialele administrate la faza urmăririi penale, și anume, cu procesul-verbal de ridicare din 16 septembrie 2013.

Martorul Vrancean A. a dat aceste declarații sub jurământ, însă dat fiind că, nu-și amintește declarațiile făcute anterior, ele au fost aduse la cunoștință și confirmate în ședința de judecată. Mai mult, la audierea martorului în instanța de fond a fost prezentă inculpata și apărătorul său, fiind în drept să pună întrebări martorului pentru elucidarea circumstanțelor cauzei.

Martorul Vrancean A. nu a menționat că ar fi în relații ostile cu inculpata, iar alte probe care să indice asupra faptului invocat de către apărare nu au fost administrate. Totodată, inculpata nu a demonstrat prin probe că Vrancean A., care este concubinul ei, are careva obligații patrimoniale față de ea.

Totodată, partea vătămata Gheorghită A., la 10 septembrie 2013 a depus plângere prin care a solicitat tragerea la răspundere penală a Dabija E., care la 03 septembrie 2013, din torpedoul automobilului de model „Mazda 323” i-a sustras banii în sumă de 12.000 lei și 1.200 euro, cauzându-i astfel un prejudiciu material considerabil, în cuantum de 33.000 lei.

Declarațiile părții vătămate Gheorghită A., conform căror inculpata i-a întors suma de 12.000 lei și 200 euro, coroborează cu procesul-verbal de ridicare din 16 septembrie 2013 și cu procesul-verbal de cercetare a bancnotelor ridicate de la

Gheorghită A., prin care a fost stabilit că, suma de 12.000 lei se compunea din bancnote cu nominalul de 50 lei, iar suma de 200 euro se compunea din 9 bancnote cu nominalul de 20 euro și 2 bancnote cu nominalul de 10 euro.

Prin recipisa din 13 septembrie 2013, Gheorghită A. a confirmat că a primit de la ofițerul de urmărire penală suma de 12.000 lei și suma de 200 euro.

Argumentele apărării precum că, unele acțiuni procesuale (procesul-verbal de ridicare din 16 septembrie 2013, procesul-verbal de cercetare din 16 septembrie 2013 a bancnotelor ridicate de la pătimitul Gheorghită A.) au fost efectuate în afara declanșării urmăririi penale, sunt neîntemeiate, or, fiindu-i prezentate atât inculpatei, cât și apărătorului acesteia materialele cauzei penale, la terminarea urmăririi penale, careva obiecții la subiectele abordate în instanța de apel de către avocatul Victor Pavlov nu au fost formulate conform prevederilor art. 251 Cod procedură penală.

Nu pot fi reținute declarațiile inculpatei că, a luat avansul pentru tractorul pe care anterior îl procurase cu Vrancean A., acestea nefiind confirmate prin careva probe pertinente și concludente, venind în contradicție cu declarațiile părții vătămate Gheorghită A. și ale martorului Vrancean A., precum și cu materialele administrate la faza urmăririi penale.

Mențiunea apărării precum că, partea vătămata Gheorghită A. s-a adresat cu o plângere la poliție la data de 10 septembrie 2013 (peste 7 zile) nu indică că partea vătămata nu a avut nici o pierdere, dovedind că acesta s-a adresat la poliție după ce inculpata i-a întors la data de 04 septembrie 2013 suma de 12.000 lei și 200 euro, și a refuzat să-i restituie suma de 1.000 euro.

8. Avocatul Victor Pavlov a declarat recurs ordinar, prin care a solicitat casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată.

Apelantul a invocat că concluziile instanței de apel sunt eronate și arbitrare.

Astfel, potrivit ordonanței privind începerea urmăririi penale din 16 septembrie 2013, a fost pornită urmărirea penală în baza materialului nr 635 REI-1 din 11 septembrie 2013, cauzei penale fiindu-i atribuit numărul 2013210445.

Prin prisma art. 1 alin. (1) Cod de procedură penală, procesul penal se consideră început în momentul sesizării organului competent, adică la 11 septembrie 2013, și nu la 10 septembrie 2013 după cum invocă instanța de apel, nefiind clară existența la materialele cauzei a proceselor-verbale din 10 septembrie 2013.

Conform ordonanței de recunoaștere în calitate de parte vătămată, Gheorghită A. a primit acest statut la 12 septembrie 2013, în ordonanță fiind indicat numărul cauzei penale 2013210445, cauza fiind pornită la 16 septembrie 2013.

Tot la 12 septembrie 2013 a fost întocmit procesul-verbal de audiere al părții vătămate.

În circumstanțele date, concluzia instanței de apel este absolut eronată, or, potrivit Recomandării nr. 38 a Curții Supreme de Justiție Cu privire la acțiunile procesuale care pot fi efectuate din momentul sesizării sau autosesizării organului competent până la declanșarea urmăririi penale "La modul concret, din momentul

înregistrării sesizării cu privire la infracțiune și până la momentul înregistrării sesizării cu privire la infracțiune și până la darea soluției de începere a urmăririi penale, pot fi efectuate: a) audierea martorilor, b) cercetarea la fața locului, c) prezentarea spre recunoaștere, d) experimentul, e) examinarea corporală, f) examinarea cadavrului, g) constatarea tehnico-științifică și medico-legală. Acțiunile respective se pot desfășura fără antrenarea făptuitorului. Efectuarea altor acțiuni procesuale, cu excepția celor enumerate mai sus, până la începerea urmăririi penale nu se admite, sub riscul excluderii probelor (datelor) în baza art. 94 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.”.

Recunoașterea persoanei în calitate de parte vătămată și audierea acesteia nu se regăsesc în lista de acțiuni permise.

Mai mult, solicitările apărării de audiere a părții vătămate în instanțele de fond și de apel au fost respinse, cu acesta nefiind efectuate confruntări, iar imposibilitatea absolută de a se prezenta în instanța de judecată, prevăzută expres de art. 371 Cod de procedură penală, nu a fost probată.

Astfel, declarațiile părții vătămate nu pot servi ca mijloc de probă și nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, citarea legală a părții vătămate nefiind efectuată, or simpla prezentare a informației de traversare a frontierei nu servește ca citare.

Totodată, prin apelul declarat, a fost invocată ilegalitatea administrării probelor, și anume modalitatea de audiere a martorului în instanța de fond.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 25 septembrie 2014, la demersul procurorului, s-au dat citire declarațiilor martorului, din motiv că nu-și amintește cele declarate.

Art. 371 Cod de procedură penală prevede expres cazurile când pot fi date citire declarațiilor, or faptul că martorul nu ține minte declarațiile făcute anterior nu se regăsesc în norma citată, iar în cazul când se constată că martorul face declarații false, legea prevede și răspundere penală pentru aceasta.

Astfel, citirea declarațiilor în condițiile descrise impun necesitatea excluderii acestei dovezi din lista probelor ce pot fi puse la baza unei sentințe.

Instanța de apel incorect a interpretat declarația privind relațiile ostile între martorul Vrancean A. și inculpată, or, aceștia fiind anterior concubini, relațiile ostile între ei sunt prezumate, martorul confirmând în instanța de fond că refuză să participe la întreținerea copilului minor comun.

Prin ordonanța de ridicare din 16 septembrie 2013 s-a dispus ”efectuarea ridicării de la Gheorghită A. a 240 bancnote de lei cu valoarea nominală de 50 lei”.

Potrivit procesului-verbal de ridicare din 16 septembrie 2013 de la Gheorghită A. au fost ridicate 240 bancnote de lei cu valoarea nominală de 50 lei, iar potrivit procesului-verbal de examinare a obiectului din 16 septembrie 2013 ”prin examinare s-a constatat: bancnotele ridicate prin procesul-verbal de ridicare din ?? septembrie 2013 reprezintă niște bancnote de lei MD cu valoarea nominală ”50” în număr de 240 lei care au diferite serii și bancnote de euro dintre care 9 bancnote de euro cu valoarea nominală ”20” și 2 bancnote cu valoarea nominală ”10” cu diferite serii”.

Bancnotele de euro nu puteau fi examinate, atât timp cât nu au fost ridicate, nefiind clară apariția lor în procesul-verbal de examinare, iar actele procesuale nu pot fi admise în calitate de probe și puse la baza unei sentințe.

Conform cererii din 16 septembrie 2013, Gheorghiu A. ”solicită să-i fie eliberați banii care au fost recunoscuți în calitate de corp delict pe procesul penal nr. 635 din 11 septembrie 2013”, iar potrivit recipisei din 13 septembrie 2013, acesta declară ”am primit de la ofițerul de urmărire penală E. Bătrîncea suma de 12 mii lei moldovenești și 2 sute euro”.

Astfel, banii nu puteau fi examinați la 16 septembrie 2013, când acești bani au fost restituiți la 13 septembrie 2013, nefiind clar ce bani au fost ridicați și examinați la 16 septembrie 2013, dacă partea vătămată a primit la 13 septembrie 2013 - 12.000 lei și 200 euro și a predat la 16 septembrie 2013 - 12.000 lei.

Acuzarea nu a dovedit prin probe semnul calificativ al infracțiunii incriminate – pătrunderea.

Potrivit declarațiilor martorului Vrancean A., acesta a lăsat cheile pe care i le-a dat Gheorghiu A. pe masă.

Organul de urmărire penală nu a efectuat cercetarea la fața locului, nu a ridicat careva amprente digitale sau alte urme de pe automobil sau din interiorul automobilului.

Nu a fost demonstrat că inculpata a pătruns în interiorul automobilului sau a intrat în posesia cheilor care, fiind lăsate de Vrancean A. pe masă, puteau fi luate și de alte persoane.

Instanța nu a argumentat pe deplin sentința de condamnare, nu a scos această sentință în afara oricărei bănuieli și nu a dovedit cert și incontestabil vinovăția persoanei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) și 12) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

9. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 414 alin. (1) și (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, cât și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Conform art. 369 alin. (1), 371 alin. (1) Cod de procedură penală, citirea în ședința de judecată a declarațiilor părții vătămate și a martorului depuse în cursul urmăririi penale, pot avea loc, la cererea părților, în cazurile când există contradicții esențiale între declarațiile depuse în ședința de judecată și cele depuse în cursul urmăririi penale, când martorul lipsește în ședință și absența lui este justificată fie prin imposibilitatea absolută de a se prezenta în instanță, fie prin motive de imposibilitate de a asigura securitatea lui, cu condiția că audierea martorului a fost efectuată cu confruntarea dintre acest martor și bănuit, învinuit sau martorul a fost audiat în conformitate cu art.109 și 110. Potrivit art. 389 alin. (3) Cod de procedură penală, declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale pot fi puse la baza sentinței de condamnare numai în ansamblu cu alte probe suficiente de învinuire și cu condiția că, la urmărirea penală, a avut loc confruntarea cu bănuitul, învinuitul sau că martorul a fost audiat în condițiile art. 109 și 110, în cazul în care inculpatul nu a participat la confruntare cu acest martor în cadrul ședinței de judecată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 14.7*).

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descripтивului deciziei (*pct. 8. din decizie*):

a) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile apărării, inclusiv asupra celor reproduse la pct. **3.**, **3.1** și **8.** din decizie, în special că:

„declarațiile părții vătămate de la urmărirea penală au fost date citirii în cadrul procesului de judecată cu încălcarea prevederilor art. 371 Cod de procedură penală, deoarece inculpata nu a participat la confruntări cu această persoană, drept urmare fiind privată de posibilitatea de a-i formula întrebări, de a înainta cereri și de a face obiecții. Legea prevede o condiție specială pentru darea citirii declarațiilor în ședința de judecată – imposibilitatea absolută de a se prezenta în instanță, iar din materialele cauzei se constată că această condiție lipsește, deoarece cauza penală a fost transmisă în judecată la 28.11.2013, sentința fiind pronunțată pe 25.09.2014, iar potrivit informației prezentate de procuror, partea vătămată a părăsit țara abia la 17.07.2014, dată până la care au

avut loc mai multe ședințe de judecată, la care nu este clar din ce motive a lipsit partea vătămată.

Prin urmare, declarațiile părții vătămate nu puteau fi citite în ședința de judecată, deci proba dată a fost administrată cu încălcări grave de procedură, fapt ce face dubioasă relevanța ei și exclude posibilitatea punerii ei la baza unei sentințe.

În ședința de judecată din 25 septembrie 2014, la solicitarea procurorului, s-a dat citire declarațiilor martorului Vrancean A., depuse în cadrul urmăririi penale, din motiv că martorul nu ține minte ce declarații a făcut.

Art. 371 Cod de procedură penală prevede expres cazurile când pot fi date citire declarațiilor, or, faptul că martorul nu ține minte declarațiile făcute anterior nu se regăsește în norma citată. Mai mult, în cazul dacă se va constata că martorul face declarații false, el poate fi tras la răspundere penală. În ședința de judecată Vrancean A. a încercat să se folosească de dreptul său de a nu face declarații, fiind concubinul inculpatei, dar lui i s-a respins această cerere, fiind obligat să facă declarații. Circumstanțele expuse impun necesitatea excluderii și acestei probe din lista celor care pot fi puse la baza sentinței.

Potrivit procesului-verbal de ridicare din 16 septembrie 2013, de la Gheorghiu A. au fost ridicați numai 12.000 lei, în bancnote a câte 50 lei, altceva nu a fost ridicat nimic. În lista participanților, este indicat la cifra 2 - Vrancean A., iar semnătura lui lipsește. Nu este clar de ce a fost inclus dacă nu a participat, sau de ce lipsește menținea că a refuzat să semneze și din ce motiv.

Necătând la faptul descris, la aceeași dată, ofițerul de urmărire penală E. Bătrîncea, în prezența specialiștilor Gheorghiu A. și Vrancean A., fără a indica numărul cauzei penale, a examinat 12.000 lei în bancnote cu valoarea nominală de 50 lei în număr de 240, 19 bancnote cu valoarea de 20 euro și 2 bancnote cu valoarea de 10 euro, nefiind clar de ce persoanele date au fost incluse în calitate de specialiști și de unde s-au luat bancnotele de euro, or, potrivit procesului-verbal de ridicare din 16.09.2013, de la Gheorghiu A. au fost ridicate doar bancnote de lei. Pe lângă aceasta, procesul-verbal de ridicare a banilor este datat cu 16.09.2013, iar procesul-verbal de restituire a acestor bani este datat cu 13.09.2013, nefiind clar cum au ajuns banii restituiți deja la 13.09.2013 să fie examinați de ofițer pe 16.09.2013. Deci, și această probă, administrată cu încălcarea procedurii, nu poate fi admisă drept argument în sensul condamnării inculpatei”.

Or, doar argumentul instanței că: „...declarațiile părții vătămate Gheorghiu A. și ale martorului Vrancean A., sunt date sub jurământ, coroborează între ele, sunt veridice, coerente și consecvente, care relatează într-o modalitate precisă și fără careva divergențe acțiunile infracționale ale inculpatei, coroborează și cu materialele administrate la faza urmăririi penale, și anume, cu procesul-verbal de ridicare din 16 septembrie 2013..., careva obiecții la subiectele abordate în instanța de apel de către avocatul Victor Pavlov nu au fost formulate conform prevederilor art. 251 Cod procedură penală”, nu corespunde exigențelor stipulate în art. 101 alin. (1) și (4), 369 alin. (1), 371 alin. (1) și 389 alin. (3) Cod de

procedură penală, reproduse supra, lipsind aprecierea instanței în raport cu aceste concrete și clare prescripții de drept;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, și în limitele invocate în acest act de învinuire, neindicând motivele pentru care a respins respectivele probe și versiuni ale apărării.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată..

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Victor Pavlov, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, în privința inculpatei Dabija Elena Grigori, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 26 iulie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun